

Við rygginum móti múrinum

-Vit feroingar standa í lótni við rygginum móti múrinum við sera stórum búskaparligum trupulleikum, men vit skulu nokk klára tað kortini segði Jógván Adolf Johannesen, annað av lótingsvaldu umboðunum í Norðurlandaráðnum á fundi í Oslo í vikuni.

Hann takkaði íslendingum men hevðist at norðmonnum fyrri at forða feroingum at fiska í Barentshavinum. Hann segði:

Hr. Præsident!

Vi, som lever her i Norden, vil på forskellige måder give det udseende af, at vi er ganske nær det mest fulkomne, når det gælder forståelse og toleranse over for anderledes tænkende, anderledes troende — eller når det gælder etniske grupper eller mindretal, eller i forholdet til andre nationaliteter, hvis kultur adskiller sig fra vores kultur.

Desværre må jeg beklage, at vi her i Norden på mange områder slet ikke har kunnet leve op til denne påstand. Når vi kradser lidt i overfladen, eller når vi vasker fernen af os, så opdager vi mange gange, at vi har meget at lære endnu, og at vi, når alt kommer til alt, ikke er så fantastisk meget bedre end mange af de nationer, som vi prøver at belære. For hvorledes har de såkaldte store nordiske nationer respekteret de etniske mindretal, som de har haft og stadig har inden for deres grænser?

Jeg tænker her bl.a. på de ca. 50.000 samer, som lever i Norge, de ca. 17.000 samer, som lever i Sverige, og de ca. 5.000 som lever i Finland.

Disse folk har haft deres egen kultur, som de kæmper for at bevare. Og hvorfor skal de ikke have lov til det? De udgør jo ikke nogen trussel for de respektive nationers kultur, som de lever iblandt. Men på den anden side kan man godt sige, at samme nationer udgør en trussel mod deres kultur.

For nok er vi alle lige, men det er alligevel nogle, som er mere lige end andre. Men jeg synes alligevel, at jeg kan skimte et lys forude.

Den højt ærede svenske statsminister, hr. Carl Bildt, nævnte i sin tale i går bl.a., at disse ting vil blive ændret. Det var jeg meget glad for at høre, hvor hvem skulle kende bedre til sådanne sager

end vi på Færøerne, når man betænker, at også vi har kæmpet for vores kultur i hundreder af år, og at færøsk først blev anerkendt som officielt sprog på Færøerne så sent som i 1948.

Nordisk Råd taler også om arbejdsløsheden i de nordiske lande, og at man gennem samarbejde og forenede kræfter skal bekæmpe samme.

Men desværre — et er at tale om noget — helt andet er at udføre disse smukke ord eller tanker i praksis.

Arbejdsløsheden er stor i de fleste nordiske lande, og at man gennem samarbejde og forenede kræfter skal bekæmpe samme.

Men desværre — et er at tale om noget — noget helt andet er at udføre disse smukke ord i tanker eller i praksis.

Arbejdsløsheden er stor i de fleste nordiske lande. Arbejdsløsheden er også forfærdende stor på Færøerne i øjeblikket.

Nu er Færøerne som bekendt et meget lille samfund, og det er ingen hemmelighed, at et lille samfund er mere sårbart end et stort, og derfor er udsvingningerne også meget store.

For ganske få år siden var arbejdsløshed et ukendt begreb på Færøerne.

Som bekendt er fiskeri et hovederhverv på Færøerne. Næsten hele vore eksport er fisk eller fiskeprodukter. Men mange færøske fiskere er arbejdsløse, fordi mange af vores skibe ikke kan komme ud af havnene på grund af manglende kvoter eller kredittjeneste.

Jeg vil i denne sammenhæng takke vores islandske brødre for deres forståelse for vores problemer. Jeg kan desværre ikke sige, at Norge har udvist den samme forståelse. Jeg synes, at Norge kunne vise lidt mere vidsyn eller tænke lidt mere stort; for

ganske vist skal jeg ikke benægte, at færinger er dygtige fiskere, men at de er så dygtige, at de med fire skibe er i stand til at nedfiske fiskebestanden i Barentshavet, tænker jeg er en overdrivelse af deres format.

Vi står i øjeblikket med ryggen mod muren og kæmper en fortvivlet økonomisk kamp. Men, hr. Præsident, We shall overcome. For det siges, at der brænder en ild, og der findes en stump af en storm i hver eneste færinger. Men det gør jo ikke situationen bedre for os, at Norge stiller så store krav og betingelser for rejefiskeriet ved Svalbard, at det i realiteten er umuligt for os at drive rejefiskeri der.

Derfor er spørgsmålet kort og godt, om denne udvikling er forenelig med ånden og målsætningen i Nordisk Råd. Jeg betvivler, for her kan jeg overhovedet ikke finde nogen vilje til samarbejde, for at et par hundrede mennesker kan få beskæftigelse.

En anden målsætning i Nordisk Råd er samarbejdet med de baltiske stater, og jeg lagde mærke til, at den svenske statsminister talte meget om de baltiske stater i sin tale i går.

De forstår jeg udmærket, at det er helt naturligt, fordi Sveriges beliggenhed er jo af en sådan beskaffenhed, at ansigtet vender mod øst.

Vi på Færøerne har også stor sympati for de baltiske lande og deres store problemer, og al mulig støtte til disse lande har vores billigelse.

Men jeg lagde også mærke til, at statsministerens tale ikke omfattede Nordens lillebror, Færøerne. Det var måske en forglemmelse, men ellers har vi en følelse af, at vi er en del af den nordiske stamme.

Når Nordens lillebror af og til giver sine større søs-

kende et spark over skulderen, så er det ikke af ondskab, det er heller ikke, fordi han har mindreværkskomplekser. Nej, det er fordi han vil henlede opmærksomheden på, at »har norduri i Atlantshavet ligger eitt litið land, sum eitur Føroyar og í tí landinum byr ein litið tjóð, sum eitur feroingar«. Eller oversat: Deroppe i Nordatlanten ligger et lille land, som hedder Færøerne, og i det land bor en lille nation, som heder færinger.

Tak.

Jógván Adolf Johannesen, limur í Norðurlandaráðnum:

Sjálvandi samstarv men vit mugu varðveita sereyðkennini

Tað er gott við norðurlenskum samstarvi á eitt nú mentanarlíga økinum, men vit mugu ikki missa okkum sjálvi burtur. Vit mugu gera alt fyrri at varðveita sereyðkennini segði Jógván Adolf Johannesen, limur av Norðurlandaráðnum á fundi í Oslo í vikuni. Hann segði:

Hr. Præsident!

Når vi taler om nordisk kultur, så melder det spørgsmål sig omgående: Hvad mener vi med nordisk kultur? Jo, det er selvfølgelig de træk, som vi har fælles i Norden. De træk, som de forskellige nordiske kulturer har fælles, synes vi at vi skal styrke og stå fælles om. Men de egenarter, som de ulige kulturer i Norden har, synes jeg ikke vi skal give fra os. Jeg er selvfølgelig ikke imod, at vi styrker de kulturområder, som vi har fælles, men jeg er ikke så glad for, at vi i den henseende går så langt i udveksling, at vi udvisker vore egne, hjemlige kulturer.

Vi kan ikke komme uden om, at vi i tidens løb har udviklet kulturer i Norden, som er uens, og jeg synes, det er fulstændigt i orden, at det er således. For enhver nation med

respekt for sig selv er stolt af sin kultur, sine traditioner og sin egenart, og det er vi fra Færøerne også. Islænderne er stolte af deres sagaer, for Island ville aldrig være det samme, hvis de ikke havde deres egne sagaer. Færøerne ville ikke være de samme Færøer, hvis vi ikke havde godt 17.000 vers i sangtradition, som vi har.

Vi vil gerne samarbejde, og vi vil gerne udveksle, men vi vil værne om vores egne tsmatidig. For vi ved, at enhver nation, som har udvisket sin egen kultur, ikke er nogen nation.

Nu er vi færinger i den heldige situation, at vi lærer et andet skandinavisk sprog, så hvor jeg befinder mig i Norden, føler jeg mig som skandinav, og jeg kan tale med næsten alle de forskellige nationer bortset fra finsk — finsk og grønlandsk, men

på de andre sprog kan jeg udtrykke mig, og jeg synes, at vi i vores skoler i Norden overalt skal lære et andet skandinavisk sprog — det være sig norsk, svensk eller dansk, det er ligegyldigt, for hvis man kender et af dem, kan man næsten udtrykke sig alle vegne i Norden.

Jeg vil anbefale Nordisk Råd, at de ser lidt stærkere på amatørernes indsats inden for teater og inden for sangtraditioner og sådan noget, for at de professionelle, som bærer kulturen; det er amatørernes indsats i det hele taget, som har den største betydning. Det være sig på Færøerne, i Island eller i de andre områder i Norden.

Tak, hr. præsident!